

**Ylioppilastutkintolautakunta
Studentexamensnämnden**

YLIOPPILASTUTKINTO UUDISTUU

Tiina Tähkä 30.1.2025

SUULLISISTA PÄÄSYKÖKEISTA DIGITAALISEEN YLIOPILASTUTKINTOON

Uusi toimeenpano- ja kehittämissuunnitelma 2023

- Abitti2 koejärjestelmän kehittäminen
- Suullinen kielitaito ja puhumisen osakoe
- Kokeiden ja arvostelun jatkuva kehittäminen
- Hallitusohjelman mukaisten uudistusten valmistelu ja toimeenpano

Ylioppilastutkinnon kokeiden muutoksia

- Latinan kielen laajemman lyhyen oppimäärän koe järjestetään viimeisen kerran ylioppilastutkinnossa keväällä 2025.
- Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus –kokeet uudistuvat ja muuttuvat kaksipäiväisiksi keväällä 2027.
- Ylioppilastutkintolautakunta tehostaa kokeiden arvostelua talouden tasapainottamiseksi. Tavoitteena on, että talouden tasapainottaminen vaikuttaa kokeisiin ja arvosteluun syksyn 2026 kokeista lähtien.

Englanninkielinen yo-tutkinto

- Tavoite: sivistyksellisten oikeuksien turvaaminen
- Osallistumisoikeus: tutkinnon suorittaminen tiukasti rajattu
- Tutkinto:
  - sama tutkintorakenne kuin muilla
  - äidinkielenä yleensä S2
  - käännöskokeet
- Järjestäminen: vain järjestämisluvan mukaisesti
- Käyttöönotto syksyllä 2028 (opiskelijaksiotto 2026)

Kuvataiteen, musiikin ja liikunnan yo-suoritukset

- Kuvataiteen, musiikin ja liikunnan tulevat yo-tutkinnon suorituksiksi.
- Vaatimustaso: pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot
- Osallistumisoikeus: pakolliset opinnot
- Koejärjestelyt: valmistava näyttö ja kirjallinen koe
- Arvostelu: alustava lukiossa ja lopullinen lautakunnassa
- Järjestämisvelvollisuus: kaikki lukiot
- Käyttöönotto syksyllä 2029 (opiskelijaksiotto syksyllä 2027)

Lukiodiplomeilla ja yo-kokeilla on erilainen lähtökohta

- Lukiodiplomi on mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan
  - Lukion ulkopuolella hankitulla osaamisella on tärkeä rooli.
- Kokelas voi suorittaa lukiodiplomin vain, jos lukio sitä tarjoaa.
- Lukio-opinnot arvioidaan.
  - ”Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin.”
- Korkeakoulut päättävät opiskelijavalinnasta. Lukiodiplomeja on otettu huomioon vain joissakin hakukohteissa.
- YO-koe laaditaan lukion pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen mukaisesti.
  - Muut opinnot tai harrastukset voivat syventää osaamista, mutta eivät ole edellytyksenä.
- Kokelas voi suorittaa yo-kokeen kaikissa lukioissa.
- YO-suoritukset arvostellaan.
  - ”Lautakunnan sensorit arvostelevat kaikki suoritukset ja antavat niistä pistemäärän kussakin ainejaoksessa yhteisesti päätettyjen arvostelukriteerien mukaisesti.”
- Korkeakoulut päättävät opiskelijavalinnasta. Todistusvalinta ja pistetaulukot ovat käytössä valtaosassa hakukohteita.

Koe perustuu lukion opetussuunnitelman perusteisiin

- Mikä on keskeistä nykyisessä musiikin, kuvataiteen ja musiikin opetuksessa?

Kiteytys oppiaineen tehtävästä lukiokoulutuksessa

Musiikki on kulttuurista ilmaisua, jossa opiskelija tutkii maailmaa äänien ja sävelten avulla. Tavoitteena on ymmärtää musiikin merkitys niin omassa elämässä kuin laajemmin yhteiskunnassa ja kulttuurissa.

Musiikin opetus tarjoaa keinoja itseilmaisuuksiin ja luovuuteen sekä opettaa vuorovaikutustaitoja ja yhteisöllisyyttä. Samalla opetus kehittää kriittistä kuuntelua ja kulttuurista ymmärrystä, johdattaen opiskelijaa hahmottamaan musiikin monipuoliset roolit osana arkea ja juhlaa.

Opinnoissaan opiskelija saavuttaa valmiuksia tulkita ja luoda musiikkia sekä ymmärtää sen vaikutuksia tunteisiin ja identiteettiin.

Kuvataide on visuaalista kulttuurikasvatusta, jossa opiskelija tutkii todellisuutta taiteen keinoin. Päämääränä on ymmärtää kuvien merkitys omassa elämässä.

Opiskelija vahvistaa kulttuuriperinnön tuntemustaan, joka tukee traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opinnot kehittävät luovan ja kriittisen ajattelun, elinympäristöön vaikuttamisen ja kestävästi elämäntavan valmiuksia.

Opetuksessa syvennetään visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa. Opiskelija havainnoi, tuottaa, tulkitsee ja arvottaa kuvia hyödyntämällä erilaisia tiedon tuottamisen tapoja. Opiskelijoita kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen ja luovaan soveltamiseen.

Keskeisenä tavoitteena on saavuttaa liikuntaosaamisen taso, jolla opiskelija pystyy ylläpitämään ja kehittämään toimintakykyään lukioaikana ja myöhemmin elämässä. Opiskelija ymmärtää liikuntataitojen sekä fyysisen aktiivisuuden merkityksen omalle toimintakyvylle, terveydelle ja hyvinvoinnille.

Opiskelija tekee monipuolisten liikuntataitojen ja -tietojen pohjalta fyysistä aktiivisuutta ja toimintakykyä edistäviä valintoja, jotka lisäävät sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia.

Opiskelija saa monipuolisia kokemuksia yhdessä liikkumisesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä reilun pelin hengessä. Koettu liikunnallinen pätevyys ja myönteinen minäkuva vahvistuvat uuden oppimisen, ilon ja virkistyksen myötä.

Arvioinnin validius- ja realiaabeliusvaatimus

- Arvioidaan osaamista, jota on tarkoitus arvioida eli opetussuunnitelman perusteissa kuvattua osaamista.
- Kokeessa ja arvostelussa vältetään satunnaisia virheitä. Arvostelukriteerit on laadittu opetussuunnitelman tavoitteiden pohjalta, ja kaikki kokelaat arvostellaan niiden mukaisesti.

Lisää vaatimuksia laadukkaalle arviointitoiminnalle ...

- Arvioinnin erotteluvaatimus
  - Arvosanat sijoittuvat koko arvosteluskalalle
- Arvioinnin autenttisuusvaatimus
  - Esim. oppimisympäristöt, digitaaliset välineet, seuraavan vaiheen opinnot ja työelämä
- Arvioinnin objektiivisuusvaatimus
  - Subjekttiivisten tekijöiden poistaminen tai vähentäminen esim. nimetön arvostelu
- Kokeiden laadinnan ja arvioinnin riippumattomuus
  - Esim. kokelas, huoltajat, lukio ja sidosryhmät
- Arvioinnin käyttökelpoisuusvaatimus
  - Arviointitietoa on kyettävä käyttämään eri tarkoituksiin esim. korkeakouluvalinnat

Ylioppilastutkinto järjestetään kaksi kertaa vuodessa / hahmottelua aikataulusta

Abitti2 – koejärjestelmän uudistaminen

- Abittia on kehitettävä, jotta ylioppilastutkinto voidaan jatkossakin toteuttaa digitaalisena.
- Tavoite on, että Abitti 2 on käytössä ylioppilaskokeissa syksyn 2026 tutkinnosta alkaen.
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/abitti-2-tulevaisuuden-koejarjestelma>

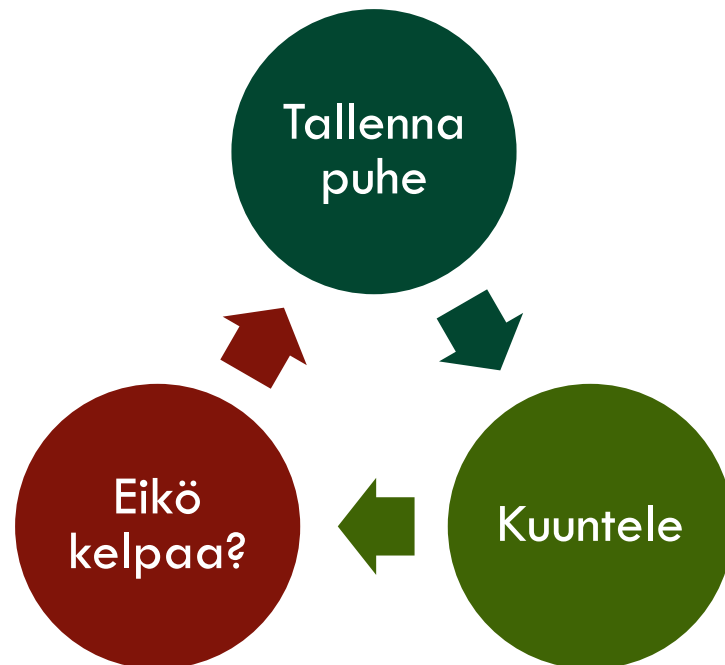
Suullinen kielitaito ja puhumisen osakoe

- Oleellinen osa kielitaitoa ja opstavoitteita.
- Portaittain pitkien ja keskipitkien kielten kokeisiin.
- Uudistus edellyttää paljon suunnittelua ja tiedottamista.

Uusi vastautystyyppi: suullinen vastaus (Abitti2)?

Se voisi toimia näin:

photodisc@Freeimages.com

Valmistelutyötä pitkän aikavälin kehittämiseen

- Kokeiden rakenteen kehittäminen esimerkiksi kokeiden jakaminen osakokeisiin, jotka mahdollistavat erilaisia välineitä ja työskentelyn rytmittämistä siten, että kokelaiden ja lukioiden työskentelyaika pysyy kohtuullisena
- Kokeiden ja kokeessa käytettävien välineiden kehittäminen esimerkiksi ottamalla käyttöön oikolukuominaisuuksia, sanakirjoja tai tekoälyn mahdollistamia työkaluja
- Arvostelun kehittäminen esimerkiksi laajentamalla keskitetysti arvosteltavia tehtäviä tai ottamalla käyttöön arvostelua tukevia välineitä
- Mahdollisten tuleviin laki- tai asetusmuutosten tarvittavien taustatietojen tuottaminen ministeriön pyyntöjen mukaisesti

**Ylioppilastutkintolautakunta
Studentexamensnämnden**

**lautakunta@ylioppilastutkinto.fi
@ytlseu**

www.ylioppilastutkinto.fi